

Koroško. (Hrvati-Zagorci so namreč še pred vojno kupili po Hrvatskem in Spodnjem Štajerskem na ti-soče puranov, katere so potem v takozvanih «trajbah» gonili na prodaj na Zgornje Štajerske ter Koroško. Pri tem poslu so lepo zaslužili in jih je ta posel tudi odvrnil od pijančevanja, ker pijan gonjač ne more za purani. Op. pisca.)

V poletnem času sem kosil po Zagorju in Štajerskem in tako za sproti je le bilo. Blizala se je že jesen, ostajal sem doma pod hruško in razmišljal o puranski trajbi in njenem dobičku. Ko sem tako nečega popoldne otipaval v mislih purane pod hruško na bregu, je prišlo mimo mene več nego petnajst Hrvatice iz Taborkega. Stopale so kakor gosi ena za drugo. Vsaka je imela ali na glavi košaro koruze, ali na hrbtu vrečo, ali brentico, ali pa canjico jajc. Šle so Buršičev mlin. (Hrvatice Zagorke nosijo na Štajersko v mline. Gredo vedno v celih gručah in počakajo v mlinu tako dolgo, da jim zamelje in potem odnesejo moko. Ob teh prilikah nosijo tudi jajca v štajerske trgovine in si kupujejo tankaj za izkupiček: sladkorja, kave in drugih drobnarij. Op. pisca.)

Vprašal sem jih: «Hej, dekleta, kedar pa nazaj?» Kakor navadno, ko bo zamljeno, tako proti večni luči, se je oglašal odgovor.

Ležal sem naprej in gledal za Hrvatice, ki so stopale ravno mimo one strašilne stare vrbe na Buršičevem travniku. Pri pogledu na babnice in na ono vrbo, se mi je porodil v glavi načrt, ki je postal za mene usodepoln za celo življenje.

Solnce je zašlo, večerilo se je, Hrvatice so se zbirale pred Buršičevim mlinom in se pripravljale na odhod. Pobral sem iz koče staro rjavo «žajdro» in se spustil tako bolj prikrito po bregu navzdol proti oni vrbi na križpotju Buršičevega travnika.

Med potjo sem dobro premislil: Imbra, babe so plašljive kot srake. Ti zlezeš v vrbov štor, boš v njem počakal, da se približajo plašljivke vrbi in tedaj boš začel stokati in z žajdro rožljati po štoru. Zenske se bodo prestrašile, se spustile v tek in od strahu bodo pometale od sebe: košarice, vreče, brentice in vso ropotijo, ki so si jo nakupile za jajčji izkupiček. In ti Imbra boš imel za mesece dovolj moke, sladkorja in kave, kajti, kedo zlojde bi naj zvohal, do si pognal v beg babe ti, in ne oni kostenjak, v katerega strašilno delovanje je verovalo vse, razun mene.

Sklenjeno — storjeno. Zenske so se že spuščale ena za drugo preko brvi na hrvaško stran, jaz sem se oprijel vrbe, in se potegnil do gornje odprtine štora. Ravno je zazvonilo pri Sv. Katarini na Selah večno luč, jaz sem se spuščal po štoru počasi navzdol proti dnu. Tako nekako v sredini štora sem kar naenkrat obvisel za nekaj štrclj v štoru in ni šlo naprej. Bil sem namreč oblečen v hrvaške, široke gegače ali brguše in v srajco. Tako sem visel v sredini štora in začel cepetati z nogami ob strani, da bi popustil štrclj in bi jaz zdrknil na dno. Ko sem tako brcal z nogami in tolkel po štoru ter rožljaj z žajdro, sem se kar naenkrat prestrašil kot še nikdar do tedaj v življenju. Iz dna štora se je oglašilo nebroj glasov: muj, muj — — — muj — — — brr — — — frc — — — frc — — — bunk — — —

Kakor nekaka vražja muzika je precej glasno odmevalo od dna. Visel sem v zraku, mravljinčji strahu so mi gomazeli po že mrzlem telesu, prepričan sem bil: Imbra, vraga si šel klicat sam, ti že gode in po tebi bo! Vojak sem bil, še «firar» povrh, močan, da bi bil lahko celo Zagorje odnesel na hrbtu, a pri tej vražji muziki v vrbovem štoru med nebom in zemljo me je stresal strah, da sem se tresel ko šiba na Sotli. Zensko ščebetanje sem že slišal skoro čisto blizu vrbe, pod menoj vražja muzika in jaz brez pomoči — — —

Verigo sem stresel na vso moč, z nogami se oprl ob štor, rsk — — — štrclj se je utrgal in jaz sem bil na dnu — — —

Majka bistriška, vražja muzika je potihnila kar na mah, a čuti je bilo še samo čisto tihi: frc — — — frc — — — bunk — — — bunk — — — Po nogah, ker sem imel široke gegače, mi je začelo nekaj laziti in me grizti ter pikati, kakor bi me zbadal s šilom — — — Začel sem cepetati po dnu z nogami, a vedno je odmevalo: frc — — — frc — — — bunk — — — bunk in se zaletovalo ob moje uboge bedre. Skeleti in peči me je začelo po nogah, kakor bi stal na ražnju, strah me je premagal in upiti sem začel na pomaganje. Jaz sem vpil na vse grlo na dnu vrbovega štora, babnice so vikale okrog vrbe kot ponorele od strahu — — — bogzna kam vse je odmevalo ta za nas vse tako grozni prizor v in okrog one proklete vrbe — — —

Zenske so se res razpršile kakor bi «znoro» potegnili na vse strani, a jaz v štoru sem se vendarle povzpelo do prepričanja, da me ne grize oni kostenjak in ne vrag, ampak celo gnezdo sršenov — — —

Če eden sršen piči, te trese mrlica po par dni, a jaz sem jih imel polne gegače do pasu in vsa ta golazen me je grizla in pikala, da mi je bilo znoreti. Drl sem se v štoru kot bi me živega deval iz kože, uprl sem se z vsemi štirimi, z vsemi močmi ob štor, trhlo štorovo ozadje je vsled mojega divjega pritiska odnehalo, nekaj štora se je odlomilo in jaz sem se zvalil po travniku — — —

Po tleh sem se valjal v pobesnelosti in z rokami sem se drgnil na vso moč po stegnih toliko časa, da sem potrl in zmečkal golazen, ki mi je tičala pod gegačami. Ko

sem se postavil zopet tako za silo na noge, sem videl krog mene vse belo raztrešene moke, brente, vreče, canjice in vso babjo ropotijo, a ženske so že bile bogzna kje gotovo mokrih kril na vrh brega. Noge so mi začele bliskovito otekati, vsedel sem se, spoznal smrtno nevarnost, v kateri sem bil, ako mi udari otok do srca. Odpel sem pas in z njim eno nogo močno prevezal daleč nad kolenom. Za prevezo druge sem raztrgal srajco in po vseh štirih sem se vlekel od te res vražje vrbe po travniku in navkreber proti kočuri.

Ko sem pregledal doma obe nogi, sta bili otekli ter nabrekli kot brusni kamen. Nevarnost je bila, da mi poči koža. Do škafa vode sem se potegnil in si začel vlivati mrzlo vodo na noge. Zima me je že pretesavala radi množine sršenovega strupa, da so mi šklepetali zobje, zavest sem izgubil, bil sem si svest, da bom umrl po lastni neumnosti ter drznosti.

Onesvestil sem se in iz omočice sem se zbudil še le po preteku ene noči in enega celega dne.

Noge so še bile močno otekle, mrzlica je ponehala in nekaj me je začelo krčiti v kolenih. Valjal sem se osem dni po postelji v neznosnih bolečinah, nogi sta se vedno bolj krčili in jaz sem že bil povzli zadnjo trohico koruznjaka, ki sem ga hranil pri hiši.

Še le deveti dan me je slučajno obiskal Jurakov Ivica in poklical paderja iz Lesinč. Pader mi je sicer pregledal otek iz nog, a zdravil mi jih ni nikdo do danes.

Enkrat v življenju sem poskusil, si prilastiti na fantalinsko drzen način tujo lastnino, a delam pokoro že več nego 50 let.

O doživljanju v prokletem vrbovem štoru sem molčal kot grob do danes in ti si prvi, kateremu sem zaupal skrivnost štorovih strahov. Tiste zlodejeve vrbe nisem pogledal nikdar več. A bogzna, zakaj je bilo morda dobro, da bom šepal na obe nogi do smrti.

Tako je sklenil svojo zanj žalostno povest o strahu v vrbovem štoru na Buršičevem travniku Kajbičev Imbra. Tudi jaz sem hranil njegovo več nego petdesetletno skrivnost do letošnjega Božiča in jo izročam javnosti v pomirjenje Obsotelčanov in on ostran Sotle še le sedaj, ker je poletji za vedno zatisnil oči «cekermaher», piskrovez in ponoflikar blizu 80 letni Kajbičev Imbra.

Josip Medved:

Gospodarski vtisi iz Dalmacije.

Kot vojak v vednem prevažanju, marširanju, transportih iz kraja v kraj naše domovine, sem imel priliko opazovati izmed vseh drugih krasot in zanimivosti tudi gospodarski razvoj naših južnih bratov, Dalmatincev, Bosancev in Crnogorcev.

Videl sem, da so zelo različni klimatični kraji posameznih delov naše države. To se ravna potem tudi po pridelovanju raznovrstnih poljskih, vrtnih in sadjarskih pridelkov. Do tega zaključka sem prišel, da je neprecenljive vrednosti za vsakega mladega kmečkega fanta, katera misli kedar se pečati z umnim kmetijstvom, da gre po prakso malo v svet, tudi druge kraje pogledat, kako tam obratujejo z eno in drugo stvarjo. Vsak, kateri se zanima za napredno kmetijstvo, lahko dobi potem nekako presojo, videvši praktične naprave naših oddaljenih bratov, kaj je posnemanja vredno, kaj ni itd.

Ko smo se vozili z ladjo «Hrvatska» iz Bakra mimo cele Dalmacije v Kotor, sem opazoval obrežje in gorovje Dalmacije, ker je samo 500—1000 metrov od obali plula naša ladja. Le tu in tam se vidi kakšen mali, s kamenjem ograjeni prostor, kjer si s trudom Dalmatincev pridelava malo vrtno zelenjavo in še to le v rani spomladi, ker v poletju je takšna vročina, da skoraj več ne uspeva nobena vrtna rastlina.

Nehote sem vprašal: s čim neki se živijo ti ljudje, ker jim zemlja ne da niti 10 odstot. od tega, kar potrebujejo za svoj življenjski odstop? Pozneje, tekom časa sem pa sam prišel na to, da največ dobička donša močno razvito ribarstvo, vinoreja in trgovina z južnim sadjem. Po nekaterih krajih imajo jako lepe nasade smokey, oljk in murv, kar jim tudi daje obilne dohodke. Spoznal sem, da tudi Dalmatinci niso tako ubožni, kakor bi kdo sodil na prvi pogled.

Nepozaben vtis napravi Kotor in okolica. Morje — krasna, bujna zelena livada, obraščena z na stotine lepimi smokvami, oljkami, zgodovinski, starodavni Kotor, v katerem so ulice široke le 1—1 in pol metra in katoliška nad 1000 let stara cerkev je, kakor se ti zdi, prislonek k mogočno se k nebu vzpenjajočemu Lovčenu. — Lovčen je sam kamen, le tu in tam raste iz razpokle skale kakšen grmič brinja.

Imel sem srečo kot absolvent kmetijske šole, da sem bil odrejen takoj ko smo prišli na stalno mesto v bataljonsko baščo (vrt) za nekakega upravnika in to v malem, lepem obmorskem mestu Zelenika. Potem tudi nisem zapustil poprej tiste bašče, dokler se ni celi bataljon preselil v lepo dolinico Plevlja.

Imel sem nalogo, da kot vrtnar pravilno, ob pravem času ter na primerno zemljo vsejem vsakojaka semena, ki sem jih dobil na razpolago.

Največ težko sem imel pri izbiranju boljših parcel za posetev finejših vrtnih rastlin, ker je bila splošno jako slaba zemlja. Slednjič sem se odločil: tu sejem

boljše vrtno rastline, tu poljske, ali videti hočem, kako bode uspevalo v malo pognojeni, mrtvi, kameniti zemlji? V rani spomladi je močno deževalo in še v slovo zime, (pa tudi po zimi pod vplivom morja nikdar ne sneži, temveč v nadomestilo deži).

Kakor hitro je bilo mogoče, sem sejal seme od: kapusnic, paradižnikov, solate, čebulček, dinje ali melone ter lubenice. Malo pozneje tudi krompir itd. Kar se je pač dalo sem s pomočjo vojakov do najboljših kakovosti pripravil zemljo za bodoče nasade. (Je pa tudi bašča merila v površini gotovo 2 ha.)

Izmed mnogih nasadov so se posebno taki obnesli prav dobro, ki zahtevajo mnogo toplote, a so skromni glede vlage. Izvrstni, močno debeli in že koncem julija ter začetkom avgusta so bili zreli paradižniki. Cele vozove smo jih transportirali v sosednje čete. Iz tega se razvidi, da je treba paradižnike v naših mrzlejših legah Slovenije saditi zgolj na solčna mesta v zato nalašč dobro pripravljeno gnojno zemljo, mokrota jim škoduje.

Kras bašče so bile po mnenju marsikoga dinje ali melon ter lubenice. Mišljenja sem, da v naših krajih ne bi se mogle nikakor do take neverjetne težine zrelosti in lepote razviti kot baš v solčnih delih tople Dalmacije. Največjo skrb in pozornost je pa tudi treba imeti s pripravo zemlje in pozneje z negovanjem teh skoro najimenitnejših vrtnih pridelkov. Poiskal sem v kolikor se je dalo zato primerno, dobro zemljo, jo razdelil na grede, po katerih sredini sem izkopal pol metra globoke ter istotako široke jarke, v katere se je navozilo najboljšega komposta ter dobro zmešal z zemljo. Na tako pripravljeno zemljo sem že v začetku meseca februarja posadil pečke.

Bila je silna suša, gotovo ena izmed najhujših to poletje v Dalmaciji; v šest mesecih je izjemoma dvakrat le malo poskropilo do skrajnosti izsušeno zemljo, drugače pa deža ni bilo. Vsak je že mislil, da se hoče vse posušiti. Kar bi se tudi bilo, da nisem izkoristil malega potočka, ki se je vil na srečo po sredini vrta. Na treh mestih, kjer se mi je zdela največja potreba, zajezil sem vodo, napeljal jo med vrstami zelenjavi v nalašč zato pripravljene male jarke, da je namakala zemljo. Seveda tega nisem delal v vročini dneva, ampak zvečer, ko se je zemlja do dobra ohladila, odprl sem zatvornico, ter spustil vodo, v kolikor je bilo potreba, da se je zemlja namočila. Neverjetno sem s tem izboljšal stanje nasadov in koliko sem si zopet prihranil truda z nošenjem vode.

Izredno lepa je bila tudi čebula v bašči (štirje komadi so gotovo tehtali 1 kg). Čebula isto zahteva toplejše solčne lege. Zgodno solata se je razvila do lepih glav, a v poletju vsled suše ni bilo nič z njo. Enako je bilo s kapusnicami (zelje, ohrovt, karfiol, koleraba) kar smo jih zgodaj spomladi sadili, so bile lepe, v poletju jih je pa preveč vročina morila. — Krompir pa je bil tako srednje kakovosti, radi tega, ker je posebno pri poznem v obilni meri nastopila bolezen: peronospora. Takoj, ko smo pa škropili z mešanico apna in modre galice, ustavila se je bolezen in krompir je očitno postal zopet lepo zelen. Zelo se je izplačalo škropljenje še pri popolno zdravem krompirju, videl sem s preizkušnjo, da je bil za 15—20 odstot. lepši škropljeni od neškropljenega. To da misliti . . . . Kaj, ko bi se ljudje pobirgali za modro galico in njene učinke tudi pri zdravem krompirju? V začetku samo z malim poizkusom, in prepričan sem, da bodo rezultati zadovoljili vsakega pametnega gospodarja, ki bo potem skušal dvigniti produkcijo tako važnega živeža, kot je krompir.

Ne sme si pa kdo predstavljati, da pišem to kot posnetek iz knjige, ali kot spomin predavanja strokovnega učitelja, temveč iz prav lastne praktične izkušnje.

BOŽIČNI IN NOVOLETNI POZDRAVI

naših fantov-vojakov in orožnikov iz južnih krajev.

Vesele božične praznike in srečno blagoslovljeno Novo leto 1924 želimo vsem čitateljem «Slov. Gospodarja» kakor tudi pristašem SLS, slovenski fantje-vojaki pri 48. peš. puku v Plevlju (Sandžak): Medved Josip, Velenje, Golčnik Valentin, Belevode, Melanšek Ivo, Šotanj, Potočnik Franc, Razbor pri Slov. Gradcu, Kunej Alojzij, Zidani most, Sotlar Franc, Zidani most, Pečnik Josip, Gornji grad, Skufca Alojz, Višnja gora, Balant Franc, Podgorje, Tratnik Albin, Trbovlje, Turk Ivan, Gomilsko, Cene Franjo, Motnik, Čehovin Maks, Trbovlje, Strnišnik Franc, Trojane, Breznik Franc, Celje, Hercog Franc, Kalobje, Kladičnik Josip, Hrastnik, Uršnik Filip, Vuzenica, Kisel Josip, Sv. Križ, Libnik Albin, Prevalje.

Slovenski orožniki iz puste, kamenite Črne gore ve lomske žandarmerijske postaje želijo vsem čitateljem in prijateljem «Slov. Gospodarja» posebno pa slovenskim dekletom vesele božične praznike in sreče polno Novo leto 1924 in to so: Franc Bučinek iz Mute ob Dravi, Joško Valenčič iz Podgrada, Istrija, Ivan Urbas iz Logatca, Jaka Marinič ob Sv. Tomaža pri Ormožu, Karol Lepej iz Studenic pri Poljčanah, Karol Smisl iz Lastnič pri Kozjem, Joško Ulup iz Loč pri Poljčanah, Andrija Domanjko ob Sv. Juriju ob Ščavnici in Alojz Vende iz Gorenje vasi nad Skofjo Loko. — Akoravno nam ni mogoče božičnih praznikov tako obhajati, kakor jih bode obhajali vi v domovini, pa vseeno hočemo istega dne posebno pa, kadar bodo orgle o polnoči zapele «Tiha noč — blažena noč», bodo naše misli poletele v rodne kraje, kjer smo nekaj s svojimi srečni bili.

Uredništvo in upravništvo „Slov. Gospodarja“ želita vsem cenjenim naročnikom in čitateljem vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Trgovska pogajanja z Nemško Avstrijo, pri katerih bi izvoz naših vin igral veliko vlogo, so se zopet zavlekli. Nemci, ki hočejo najprej doseči, da se njihovim dvo-
gostnikom dovoli carine prosti uvoz v Sloveniji pride-
lanih vin, se tudi uvozu drugih slovenskih vin ne bi kr-
čevito protivili, ker se stremi vse njihova vinska orien-
tacija v naše kraje. Ako bi se od naše strani količkej
podpirala ta v konzumni in vinski trgovini ležeča orien-
tacija potom temeljitih študij njihovega sedanjega polo-
žaja na vinskem trgu, ko se morajo zalagati z ogrskimi in
italijanskimi vini, ki niso prikladna njihovu okusu, ako
bi se na podlagi teh študij in osebnih stikov z merodaj-
nimi krogi vpeljala potrebna propaganda za naša vina in
sistematično pripravila tla za bodoča trgovska pogajanja-
tako da bi jim prišli na pol poti nasproti, bi sigurno do-
segli uvoz naših vin v Nemško Avstrijo, vsaj pod istimi
pogoji, pod katerimi se uvažajo tirolskoitalijanska vina.
Mesca oktobra t. l. so Italijani uvozili v Nemško Avstrijo
okrog 782.600 l, Madžari 546.500 l, Jugoslovani pa le
160.300 l.

Vinski trg na Hrvaškem, v Slavoniji in Banatu kaže
isto sliko, kakor pri nas. Spekulacija z vinom je popol-
noma prenehala. Cene so precej nižje od naših. Okrog
Vrčaca se dobi 10 odstotno belo vino leta 1923 po 10 K,
črno po 11 K, letnik 1922 pa po 12—13 K. V Dalmaciji
so trije izvozniki pokupili zopet nekaj vina in radi tega
so posebno cene črnemu vinu poskočile.

V drugih državah, kakor na Madžarskem, v Nemški
Avstriji, Italiji in Franciji so vinske cene tudi stalne, po-
vpraševanje pa ni živahno. Povsod upajo, da bo trgovina
po novem letu oživela.

Gospodarska Zveza v Ljubljani je v ljubmersko-or-
možkem okraju pokupila precej vina.

Banatski vinogradniki se tudi gibljejo. Banatske vi-
narske zadruge so poslale k trgovinskemu ministru g. dr.
Kojiču posebno deputacijo s prošnjo, naj bi se pri pred-
stojajočih trgovskih pogajanjih z Nemško Avstrijo posebno
oziralo na težnje vinogradnikov. Zahtevale so, naj se k
pogajenjem pritegne tudi vinarski strokovnjak iz Vojvo-
dine, da se dosežejo iste ugodnosti, katere so že dosegli
Italijani in Madžari. Povdarjali so, da oni trije imenovani
zastopniki iz Srbije ne morejo natančno poznati razmer
in želje ter uspešno zastopati interese vojvodinskih vino-
gradnikov, ker niso dovolj poučeni. Tudi mi Slovenci pra-
vimo takol

ALI SE SPLOH IZPLAČA KURJEREJA?

Kdo bi zameril hišnemu gospodarju, ki vodi pametno
svoje gospodarstvo, vprašanje: ako se kurjereja sploh iz-
plača? In prav ima tak gospodar, da si stavi to vprašanje
ter si polaga tudi na tem polju račun.

Marsikatera kmetka hiša se glede kurjereja zato o-
meji na najbolj potrebne živalčke, ker ima predsodek, da
se kurjereja sploh ne izplača. Je tudi res mogoče, da se
agor plača, ako je slaba pasma, ako se mora kokoš bo-
riti sama za življenje, se sama preživeti in radi zanemar-
janja ne more dajati pričakovane dobička. Pride pa še
nesreča, razne kurje bolezni, ponesrečena valitev, jastre-
bi, kuga, lisica in povrh še tat, se pa res zgodi, da se
pri kurjereji »gor plača.« Toda narediva z gospodarjem,
ki šteje na svojem dvorišču več kokoši, račun.

Vsaka kokoš, če je dobre pasme, zdrava in postrežena
s potrebnim, znesla na leto nekako 100—130 jajc. Če se
odračuna od zneska jajc vrednost hrane, ki pride na
polovico, vzemimo dve tretjine jajc vrednosti, tedaj še
nekoliko preostane čistega dobička. Pri tem se pri kmet-
ski hiši ne podaja kokošim ravno najboljše zrnje, temveč
bolj malovredno in marsikatero bi se ne uporabilo, šlo v
lagubo, ako bi ga ne poiskale ter pozobale pernatke žival-
ke. Nadalje se kokoš ne živi le od zrna, ampak njej slu-
žijo v hrano tudi črvi, mrčesi ter semena raznih vrst ple-
vela. Kdo bi tudi na deželi, dokler se kure morejo ter
smejo gibati na prostem, jih preživljati s samim zrnjem?
Da se jim vrže tu in tam kako zrno, je prav in pametno.
A vse, kar je prav in kar je pametno! Kokoši pa ne le-
žejo samo jajc, ampak tudi valijo po dvakrat na leto in
izvalijo primerno število piščancev ter z njimi vrnejo
hrano ter hrano. Kar kokoši nudijo za mizo in drugo doma-
čo rabo, o tem ne govorim.

Kar rečemo o dobičku, ki ga dajejo kokoši, velja več
ali manj tudi o dobičku, ki ga daje druga domača perut-
nina.

Da torej kurjereja tudi kaj vrže, jo je treba gojiti pa-
metno. Ako kokoš zanemariš, ni pričakovati dobička. To
pa velja glede vse domače živali. Tudi mleka je manj,
ako kravo zanemariš. Skratka: Kurjereja se obnese in
če je včasih drugače, ni krivda na živalčki sami, ampak
kije drugod.

(Dalje po Novem letu. — Samost. kurjerejec.)

OBREZOVANE VRTNICE.

»Gospodar« je tekom časa, odkar razpravlja o vrtnici,
tudi že omenil, kako mora vrtnico obrezati. V tozadevnih
člankih sem se obrezovanja vrtnice dotaknil le v toliko,
v kolikor je bilo pri razpravi le neobhodno potrebno. Posa-
meznega navodila o obrezovanju vrtnice še dosedaj ni-
sem podal gojiteljcem kraljice cvetic. Veliko, če ne vse,
bi mi pri razpravi o vrtnici prezrl, ako bi natančneje ne
pojasnil njenega obrezovanja. Od obrezovanja sta odvis-
na življenje ter smrt naše cvetlice. Kakor napačno obre-
zovanje pokonča krepko trto, enako ono uniči krepko vrt-
nico. Dvojni namen si mora staviti gojitelj vrtnice pri
njem obrezovanju. Deloma hoče z obrezovanjem
vejic dati vrtnici lepo obliko, ali jo vsaj v lepi obliki ohrani-
ti, deloma jo krepiti v rasti in v razvijanju cvetja. Radi
pravilnega obrezovanja poteka sok, ki je vsaki rastlini o-

življajoča duša, enakomerno po stebelcu in po vejicah
vrtnice, pospešuje njeno rast ter cvetni zarodek.

Pred vsem nekoliko o obrezovanju sploh.

Kedaj naj vrtnico obrežemo? Mi ne živimo v južno-
toplih krajih, kjer vrtnico obrežemo od avgusta do okto-
bra. V naših krajih, kjer nastopi ostra zima, kaže obrezati
vrtnico mesca marca, ker rane, ki nastanejo vsled obrezo-
vanja, vrtnici lahko postanejo nevarne, ako sledi hud
mraz. Kjer vlada milo podnebje, kar pa pri nas ni, dose-
žeš z obrezovanjem mesca oktobra in z upognjenimi vej-
icami zgodnji cvet. Z obrezovanjem cvetni čas ali pospe-
šiš, ali pa tudi zakasniš.

Neobrezana vrtnica bo vselej cvetela 14 dni poprej
in bolj kakor obrezana, a cvet ne bo tako lep. Prve popke
nastavi neobrezana vrtnica na nežnih vejicah in 14 dni
se poprej razvijejo, kakor oni popki, ki se morejo razvijati
na obrezani.

Ako vrtnico obrežemo že mesca februarja, predno se
začne spomladanska rast, bo cvetela pred onimi vrtnicami,
katere si obrezala pozneje. Seveda to zelo zgodnje obre-
zovanje v naših krajih mora izvršiti le na onih vrtnicah,
katerih nisi prezimila s pokrivanjem, kakor so: v kore-
nini pristne, plezalke, žilostinke ter one, ki so napeljene
ob zidu, pa jih nisi preko zime pripognila k zemlji. Tako
srečnega februarja ne bomo doživeli zlahka, da bi smeli
s pokritimi vrtnicami na zrak ter sonce ter bi jih mogli
obrezati.

Nova misel.

Upogni mesca aprila vejice od vrtnic, ki niso bile ob-
rezane, tedaj se cvet zakasni. Če pa vrtnico na vejicah ne-
enakomerno obrežemo, bo neenakomerno cvetela in cvetni
čas bo podaljšan.

Kaj povzroči obrezovanje na celi vrtnici.

Obrezovanje krepki skratka celotno vrtnico. Z obrezova-
njem dosežeš na vrtnici one učinke, uspehe ter posledice,
katere dosežeš z obrezovanjem na sadnih drevesih in sploh
lesnatih rastlinah. Vohče veljajo ista pravila, če obrezu-
ješ vejice na vrtnici, kakor če obrezuješ vejice na sad-
nem drevesu ali katerikoli lesnati rastlini. Vejica postane
močnejša, ako jo obrežeš na kratko, ako tudi vse druge
vejice enakomerno na kratko obrežeš. Vejica oslabi, če
jo obrežeš na kratko, vse druge pa na dolgo, ker sok po-
teka posebno v dolge vejice, vsled česar na kratko obre-
zana trpi pomanjkanje.

Nova misel.

Vejica postane močnejša, ako jo obrežeš na dolgo,
vse druge pa na kratko. Dolgejša vejica nadkriljuje vse
druge na kratko obrezane, si nastavi več oči ter potegne
večino soka na se.

Nova misel.

Vejica oslabi, če jo obrežemo na dolgo, ako tudi vse
druge vejice enakomerno obrežeš na dolgo. Take dolge
vejice nastavijo mnogo oči, iz korenin tekoči, oživljajoči
sok se mora razdeliti na več oči, ki vsled tega med seboj
slabijo ter naravno slabše rastejo.

To so učinki, uspehi in posledice, ki jih povzroči ob-
rezovanje na celi vrtnici in sedaj pa pride vprašanje: ka-
tere učinke, uspehe in posledice povzroči obrezovanje na
vejici sami?

Čim močnejša je vejica, tembolj oddaljene so dobre
oči na vejici od njenega začetka. Ali pa tudi recimo: tem
višokeje so dobre oči na vejici nastavljene. Najboljše oči,
iz katerih priraste na vrtnici cvet, so na nežni vejici na-
vadno 5 cm oddaljene od njenega začetka. Enako tudi na
vejicah onih vrtnic, ki obilno cveto ter imajo vejice sred-
nje debelosti.

Vzemimo kot primer: Vejica, bolj ali manj na dolgo
obrezana, ima dve dobri očesi, iz katerih upaš cvet. Treba
je torej pri obrezovanju te dve dobri oči poiskati na ve-
jici. Ako jih izvoliš preveč daleč od začetka vejice, izraste
iz njih dolg in gol les, cvet bo slab, ali ga celo ne bo.

Pravilo, katerega opazuj pri obrezovanju, ti bodi to:
Obreži vejico tako, da si pridobiš dve dobri očesi, ki
poženeta dve novi, krepki vejici, iz katerih je pričakovati
lepega, uporabljivega cvetja. Le pri v korenini pristnih,
krepkih vrtnicah in vrtnicah one vrste, ki nastavijo cvet
na nežnih vejicah ob strani, to je na vejicah, ki poganjajo
iz lesa preteklega leta, kaže obrezati vejice na dolgo. Pri
visokostebelnih vrtnicah je dovolj za dve oči, ako vejice
odrežeš 10 cm na dolgo. Sck se radi takega obrezovanja
krepkeje pretaka po stebelcih ter vejicah in krono ohrani-
š bolj enakomerno. Obrezovanje preveč na kratko bi
povzročilo, da se skrito speče oči vzbudijo, poženejo sicer
krepke, a za cvet nezmogljive vejice, kar se pripeti posebno
pri enkrat na leto cvetočih vrtnicah. Izrastejo potem kaj
rado vodene mladike, takozvani roparji, katere moraš od-
straniti. Odstranitev teh vodeni vejic (roparjev) pa vrt-
nici prizadene mnogo ran, ki jo oslabijo in celo uničijo.

(Dalje po Novem letu. — Samost. vrtnar.)

ZITNI TRG.

Povodnji od zadnjih tednov še sedaj vplivajo na tr-
govino z žitom. Vsled slabih cest ni mogoče kmetom do-
vesti žito do železnice, kar je glavni vzrok, da se je cena
zopet dvignila, posebno ker se zlasti fine moke veliko
porabi za Božič. Ker mlini niso imeli dovolj moke v zalogi,
so morali sedaj plačevati žito dosti dražje in s tem so
gnali cene kvišku, da se je pšenica zadnji čas prodavala
po 350 dinarjev. Moko je kupoval domač konzum, veliko
trgovskih zaključkov za moko pa je sklenjenih z inozem-
skimi firmami. Nularica se je plačevala po 550—575 din.
za 100 kg.

Naša koruza je letos izvanredne kakovosti pa jo v
veliki meri izvažamo v Avstrijo, Italijo in Francijo. Pla-
čuje se že po 225—240 din. za 100 kg. — Ovsu se cena
ne spreminja. Kupujejo ga trgovci za domače potrebe, iz-

važ se ne. Cena 225—235 din. — Fižol kupujejo ino-
zemski trgovci, posebno Italijani. Belega plačujejo po 600
din., pisanega po 500 din. za 100 kg.

Kakor dosedanja znamenja kažejo, bodo cene pše-
nici in moki ostale iste, mogoče se po Božiču padejo.
Koruza bo še sigurno dosegla višjo ceno, istotako fižol.
Iz Slovenije se proda malo krompirja in fižola, drugeče
so pa pri nas cene različne v območju raznih mest. Tako
določa Maribor cene za Dravsko polje, Celje pa za Sa-
vinjsko dolino.

Obilica sadja v laškem okraju. Sadje je letos v na-
šem okraju bogato obrodilo. Tudi sedaj ga je še dosti
na prodaj. Tudi jabolčnika je še precej na prodaj. —
Kupci vabljeni!

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 88—88.50
din., za 100 francoskih frankov je plačati 462.50—467.50
din., za 100 avstrijskih kron 0.12475—0.1250 din., za
100 čehoslovaških kron 259—259.75 din., nemške mar-
ke ne notirajo, za 100 laških lir 384.75—385 din. V Cu-
rihu znaša vrednost dinarja 6.525 cent. (1 centim je 1
para.) Od zadnjega poročila je vrednost dinarja poskočila
za 5 točk.

Kar je dobro, ne more biti najcenejše!
Zlatorog-milo se izdeluje le iz najbolj-
ših sirovin, je torej za vsako perilo naj-
večje koristi. Brez truda naredi perilo
snežnobelo, kljub neznatni porabi. V
vsaki trgovini lahko dobite Zlatorog-
milo!

Pojasnilo.

Podpisani tem potom objasnjujem vsem meščanom
mesta Slov. Bistrica, da vesti, katere se širijo o mojih dru-
žinskih razmerah, niso resnične, ker se takšne reči v mo-
jem družinskem krogu ne dogajajo.

Varaždin, dne 17. XII. 1923.

1341

Adolf Trunkl, kol. pom.

ZAHVALA.

Povodom smrti in pogreba g.

Antona Železnik,

bivšega kmeta v Nebovi, občina Sv. Peter nižje
Maribora,

se vsem cenjenim občanom, p. n. občinskemu
odboru, p. n. orožništvu, velen. učitelstvu, čč. šol-
skim sestram, prečastiti duhovščini ter vsem so-
rodnikom in prijateljem od blizu in daleč za iz-
raze sožalje ter za mnogobrojno spremstvo kot
dokaz priljubljenosti in spoštovanja pokojnega,
prav iskreno zahvaljujemo. Osebito se najsrčneje
zahvaljujemo veleč. g. župniku in duh. svetov-
alcu M. Strakel-nu za tolažljive in globoko gan-
ljive besede ob odprtem grobu rajnega.

V St. Petru nižje Maribora, 12. XII. 1923.

Radbina Ze eznik.